

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAL
LAPTULAJDÓMS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyit-tér sora 1 korona

Az ó- és az ujév.

Irta: **Kossuth Ferenc.**

Elmult ismét egy év; átléptük az ujnak küszöbét. Reméljük-e, busuljunk-e? nem tudjuk. Köd van a tájékon és lelki szemeink előtt Hideg van az ország hegyein-rónái és hideg van a szivekben. Tél van és alszik a természet, alszik a nemzeti érzés is; de a tél után jön a tavasz a mezőkön is, a szivekben is.

Elmult ismét egy év. A fiatalság közelebb jutott az előtte álló élet örömeihez és csatlakozásaihoz; az öregség közelebb a pihenéshez. — Melyik a jobb sors?

A nemzet számára ez az egy év csak egy perc volt; de egy perc is elég oly álom álmódására, mely bajt és vesztélyt jelent.

A nemzetnek is volt ilyen álma; adja Isten, hogy csak álom lett legyen.

Végig vert hegyen-völgyön egy erkölcsi jégeső; a vesztegetés áradatja pusztított és rombolt; hitet, bizalmat, öntudatot döntött meg.

A nemzetet elmentmondattak önmagának. Oly színben állították oda a nemzetet, mintha meghazudtolná most, amire öt év előtt esküdött, ami pedig a nemzeti vágyódások, a nemzeti célok örökké élő igazsága volt.

Most az a látszat, mintha letagadta volna ezeket az igazságokat, mintha azt vallaná be, hogy mikor ezeknek az igazságoknak jegyében él, lázas beteg volt, most pedig józan, mert a mindenről való lemondás, a mindent ingyen odaadás a jözanságnak netovábbja! — Vagy talán valami más és nem józanság?

Azt is szomorú meggondolni, hogy milyen színben tűnik fel a mi nemzetünk a világ nemzetei társaságában, ha azt a hitet keltheti, hogy nem tudná mit akar. Hogy öt év után homlok-egyenest az ellenkezőjét akarja annak, amit öt év előtt akart, még pedig anélkül, hogy az öt év lefolyása alatt más történt volna, mint az, hogy öt év előtti akaratának csak egy kis része volt megvalósítható.

Nagyon szomorú dolog annak meggondolása is, hogy mire tanította a tény azokat a köröket, amelyeknél régi hagyomány az, hogy mindenre ellentálljanak ami magyar és nemzeti. Arra tanította a tény ezeket a köröket, hogy elég a nemzet felbuzdulását kibőjtölni és csakhamar eljön a felbuzdulás után az elernyedés s a megtagadásba a megnyugvás; sőt nemcsak ez, hanem magának a rövid idő előtt megnyilvánult akaratnak a letagadása is és annak ország-világ előtt való bebizonyítás, hogy jó volt, amint volt, jó volt a ridegség, melylyel a nemzeti akaratnak ellentállottak, mert hiszen rövid időre

rá önként beismerte a nemzet, hogy voltaképpen nincs és nem volt mit követelnie.

Ha a megvilágításban nézzük az elmúlt év nagy eseményét, a függetlenségi hartnak leörését és a régi rendszernek, a régi embereknek, az ellen-szenvessé vált régi név nélkül, de új elnevezéssel történt feltámasztását; — ha nézzük a nagy sorakozást, látjuk minden talpalatnyi tér mohó elfoglalását, a céltudatos fogadkozást, hogy ők nem fognak úgy cselekedni, mint a függetlenségi párt, amely ugyszólván önmagát dobta le a hatalom polcáról, hanem meg fogják tartani a hatalmat, mint a partboldogulás legbiztosabb előmozdítóját, — ha mindezt nézzük és látjuk, még pedig úgy látjuk, hogy mindennek az értelmét is felfogjuk: akkor nem volna csoda, ha kételkednénk nemzetünk jövőjében, hiszen oly nemzetnek nincs biztos jövője, amely nemcsak hogy nem tudja, de nem is akarja a független állami lét kellekeit magának megszerezni.

Az ó-év halála és az ujév születése alkalmas idő azonban arra, hogy nemzetünk multján elmerengjünk. E multban, melybe ha néha elmerülünk, a harag szorítja ökölbe kezeinket és sokszor a fájdalom könyvei borítják be szemeinket, azt látjuk újra meg újra, hogy a teljes eltespedést az új életre-keles fellendülése váltakozva követte. Történelmünk nemzetünk jellemvonását tükrözi vissza: egy napon a fel-lángoló szalmatüzet, másnapon a hamu alatt alig pislogó kisedet parazsat.

De valahogyan mégis újra meg újra kigyuladt a tűz; és mint egykoron a veszte szüzek átadták egymásnak a soba ki nem alvó égi lángot, úgy adja át a nazaf-ág lángját az egyik nemzedék a másiknak. És a nemzet bár szenved, de él tovább, él és hatad, él és fejlődik; mert erős volt a törzs, mely gyökereit vert Pannónia földjén, ott, ahol nagy népcsoportok hullottak és pusztultak el, a magyar pedig államot alkotott, amely állam hatalmas volt, míg önálló volt, dicső volt, míg szabad volt és ura lehetett saját sorsának és tetteinek.

Eszembe jutnak Máté evangyéliomának szavai: "... mert eljött az eső, eljött az árvíz és eljöttek a szelek; megütköztek a házban: de nem romlott el, mert kösziklán építettett."

Áll még a ház, bár megfogytak lakói. Áll még az őrszem a törhetlen kösziklán és a zsevesek szívében él még a hit, él a remény, hogy azok a magasztos eszmék, amelyekért magyarok ezrei tudtak vérezni és meghalni, ismét kitérnek és eget kérnek mentől előbb!

És a nemzet igazmondása megszólal még és felderíti, hogy mi volt a

nagy letörés oka és érteleme. Es azok, kik arról győződtek meg, hogy a magyar nemzeti vágyódásokat ki lehet bőjtölni, ismét látni fogják, hogy vannak érzelmek, melyek halhatatlanok és ha el is jön az árvíz és el is jönnek a szelek és meg is ütköznek a házban, de a ház nem romlik el, mert kösziklán építettett! Ez az én hitem és reménységem az új esztendő hajnalán.

— **Komáromi eset** — náunk. Komárom város főispánjáról írják a lapok, hogy a törvényhatósági bizottság régi tagjaival választotta meg a következő évi bizottságokat, holott a közigazgatási bíróság 340—1883. sz. döntvénye szerint, a jövő évi bizottságokat nem választhatja az a közgyűlés, melynek tagjai közül igen soknak a mandátuma az év végén lejár. Nálunk az ilyesmi már szokás és nem törvénytelen, hiszen uzust csináltak belőle. Legutóbb is ugyanaz a közgyűlés választotta meg a bizottságokat, amely egyuttal kitzítte a törvényhatósági közgyűlés tagjainak, számszerint 53 bizottsági tagnak a megválasztását. Vajjon hol van ilyenkor a törvények őre: a tisztí főügyész! Miért nem „füttyül“ — hivatalos kötelességéből kifolyólag — a törvénytelen ellen? Avagy csak a sajtó szabad véleményének eltojtására fogja el a „füttyül“-ési kedv!...

A székelyföldi közlegelők.

(1. folyt.)

— Sümegi Vilmos orsz. képviselő beszéde. —

T. képviselőház! A mint mondom, nemcsak az az érdeke az országnak, hogy a négy törvényhatóság területén kövessen el mindent az állattenyésztés fejlesztése céljából, hanem feltétlenül szükséges ez az összes erdélyi vármegyékben, hol ezzel az igazi nemzeti munkával nagy nemzeti missziót is teljesítene az állam. (Helyeslés.) Én hiszem, hogy ha a kormányok nem lesznek szűkkeblűek a földmívelési tárcának dotálásánál, akkor igen nagy eredményt lehet elérni. Egyáltalában nagyon különösnek tartom, hogy mikor igazán produktív befektetésről van szó, mint a földmívelési tárcánál, melynek szinte minden fillére benmarad az országban és itt érezteti jótékony hatását, (Élénk helyeslés.) akkor a kormányok egy ilyen oszlopa, mint gr. Serényi, kinek egyéniége a legtisztelietreméltóbb, nem tudott nagyobb összeget elérni erre a nagy célra, melyet mi mindnyájan nemzeti szempontból csakis kívánatosnak és üdvösnek tartunk. (Igaz! Ugy van!)

Valahányszor a kultusz-tárca képviselője vagy a földmívelési tárca képviselője ilyen igényeket támaszt a kormányzattal szemben, akkor nagyon is összeszorítják azokat a tétteleket; hanem, mikor arról van szó, hogy egy idágen államnak, idegen érdekeknek, idegenszerű intézményeknek adjunk száz és száz milliókat, (Igaz! Ugy van! balfelől.) akkor hiába van az önkölkében is keserűség, de akarva, nem akarva, meg kell hogy szavazzák.

Ellenben mikor ilyen nagy nemzeti munkáról van szó, az erdélyi részek megmentése nemcsak gazdasági érdek, mert egy jómódu, erős vagyonosodást elért polgárság minden körülmények közt hozzásimulna a nemzet testéhez és nem találkoznának olyanok, mint eddig, a kik elhidegülnék a magyar nemzettől és idegen törekvések szolgálatában állnak. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A székely kirendeltség munkája csak akkor lesz igazán üdvös és valóban hasznos, ha a megfelelő dotációval fogják ellátni. Az előbbi kormány, ha jól emlékszem, 10 millió koronát veit fel telepítési célokra tíz esztendőn keresztül, a mi összesen 100 milliónak felel meg. Mi or az akkori földművelésügyi miniszter ur, Darányi Ignác (Éljenezés a bal- és szélsőbaloldalon.) betervezte ezt a javaslatot, a pártterkezeleten bátor voltam felszólalni s még ezt a 100 milliót is keveseltem. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) mert méltóztassanak elhinni, hogy fontosabb feladata nem lehet ennek az országnak és ennek a törvényhozásnak, mint az a cél, melyet ez a törvényjavaslat szolgált. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Arra kellene nem 100 milliót, hanem, ha szükséges, egy milliárdot is felhasználni, mert ennél nagyobb megváltómunkát még nem végzett a képviselőház.

És én hiszem, hogy ha a képviselőház többsége meg fogja ismerni azokat az állapotokat, melyek az erdélyi részekben vannak, és meg fogja ismerni, hogy mily nagy az a feladat, melyet ott végezni kell, és mily nagy eredményt várhatunk úgy a gazdaságpolitikai, mint nemzeti érdekekben, akkor talán megfogják szavazni erre az igazi nemzeti munkára is a 100 milliót, és ha kell a milliárdot is.

(Folytatása következik.)

E NAP

Vasárnap január

UJÉV

az új évnegyed kezdete. Miután előfizetése lejárt, siessen azt megújítani, hogy a »SZÉKELY-UDVARHELY« továbbra is b. címére pontosan küldessék.

Ezen a napon kezdődik a »Székely-Udvarhely« tizenhetedik évfolyama.

Székely testvérek! Ne sajnáljátok önmagatokat és a haza jóvoltáért azt a pár garast, melyért a »Székely-Udvarhely« című hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap megjelenő 48-as függetlenségi

székely ujságot járítani módotokban áll.

Küldjétek be minél előbb az amugyis csekély előfizetési díjat.

A »Székely-Udvarhely« őszinte, igazságos, becsületes jelszava, melyért körömszakkadtáig küzdeni kész: a magyarság, a székely nemzet önállósága, függetlensége, szabadsága és itthon, saját földén való boldogulása!...

Talán egyszer sem volt nagyobb szükség — különösen vármegyénkben — a szabad, igazi függetlenséggel bíró sajtóra, mint épen napjainkban. Hiszen a függetlenségi eszméért élni-halni kész testvéreinket: politikai meggyőződésük miatt a hatalom üldözi, lépten-nyomon hurcolja. Tehát oda jutottunk, hogy csakis megdicsőült Kossuth apánk óhaját kívánhatjuk: *vegyenek el mindent, csak szabad sajtót adjanak, s nemzetem szabadsága, boldogsága fölött kétségbe nem esem!*...

Valamint Kossuth apánk e nagyjelentőségű kijelentésében bizott a nemzet hazafias feltámadásában, lelkesedésében, úgy mi is székely igazságérzésünk teljes erejével bizunk a »Székely-Udvarhely«, mint e vármegye

egyetlen 1848-as függetlenségi szabad sajtójának felkarolásában, hathatós támogatásában.

Nem lehet igaz érzésű székely egyetlenegy sem, aki hazánk, nemzetünk önállóságát, függetlenségét, szabadságát ne akarná és azért bármilyen nagy áldozatot hozni, hajlandó ne lenne. Már pedig a »Székely-Udvarhely« — mint megalkuvást nem ismerő függetlenségi sajtó-organum — pártolása, hazafias kötelessége mindenkinek.

Másfél évtizedet meghaladó becsületes multja fényes tanúság reá, hogy a »Székely-Udvarhely« kibontott zászlóját erős kézzel, kitartó bátorsággal lobogtatta. Nagy küzdelmek, erős megpróbáltatások, a hatalom legádázabb hajszája, üldözése ellenében is kiállotta a tűzpróbát.

Székely testvérek! Ne hallgassatok a hatalom bérenceinek hazug rágalmaira, melyeket csak hitvány céljaik: a függetlenségi szabad sajtó elnémitására koholnak azért, hogy apránként mindnyájunkat letörjenek és így aztán biztosítsák maguknak örökös uralmukat, a mely hazánk és nemzetünk leigázása, nyomorba kergetése felé vezet...

Nyiljon fel minden székelynek a szeme! Lássá be, hogy az idegen uralom e nemzet sirásója lesz.

Tartsunk össze. Tömörüljünk a függetlenségi zászló mellett, mert Magyarország és a székely nemzet szolgálóját sokáig már nem hordozhat.

A »Székely-Udvarhely« egyedüli erőforrása a hazafias közönség hathatós támogatásában, székely testvéreink szeretetében van. Kérjük tehát mindnyájukat a jó ügy pártolására.

Hazafias tisztelettel:

a »SZÉKELY-UDVARHELY« szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Előfizetés lapunkra.** A »Székely-Udvarhely« előfizetési árát nem emeltük fel, noha egyes fővárosi lapok — az általános drágaság és a munkabérek emelkedése folytán — jelentékeny áremelést léptettek életbe. Azonban az előfizetési díjakat — több oldalról felmerült kívánságra — egységesítettük és mostantól kezdve mindenkinek egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér lesz az előfizetési ár. Kérjük ezt szívesen tudomásul venni és az előfizetéseket e szerint beküldeni.

HIREK.

— **A király megnáthasodott,** Schönbrunban maradt és e miatt Bécsben riasztó hírek támadtak. Később azonban kiderült, hogy ő felségének csak könnyű náthája van. Ujév napján és hétfőn sem volt általános kihallgatás. A nátha valószínűleg egész héten fog tartani.

— **A politikai újév** sem hozott felszínre újabb dolgokat. Az emberek nem a jövőben kutattak a várható fejlemények után, hanem a multból igyekeztek most már utólag is filozofiai alapon előszedni azokat az okokat, a melyek a jelent felidéztek. Ha az elhangzott beszédekben politikai érdekességet keresünk, ezt első sorban a Kossuth Ferenc beszédeben találjuk meg, aki Hammersberg Lászlónak a párt nevében mondott üdvözlő beszédére nagy horderejű kijelentéseket tett. Vázolta a párt célját és feladatait, jelezte azokat a területeket, amelyeken a pártnak a jövőben hatalmas akciókat kell kifejtenie: a bank kérdésben, a katonai kérdések terén, a közigazgatás és a választójog reformjavaslatával szemben, s főleg négy esztendő múlva: a gazdasági önállóság ügyében. Nagy harcok ezek, amelyekben a párt helyt fog állani és reá a vezér bizton számít. A tisztelgők lelkes

éljenezése és tapsa között, Kossuth a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Adjon Isten a hazának boldog újévet!

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt különösen táviratilag üdvözölte az Eberhardon tartózkodó Apponyi Albert grófot is.

— **Kitüntetések.** A igazi érdem elismerése mindig jó hatással van a közéletre. Nagy Károly, a kezdivásárhelyi „Erzsébet“ arvaleánynevelő intézet és Sipos Samu a sepsiszentgyörgyi fiúárva- és szeretetház nyugalmazott igazgatói, valóban érdemes emberek. Az enberszeretetet gyakorolták hosszas időn át és e tényleg tették érdemessé magukat a legfelsőbb elismerésre. A király mind a kettőjüknek a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Kinevezés.** A pénzügyi miniszter Jaeger Nándor adóhivatali segédet a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett, adóhivatali ellenőrnek nevezte ki a medgyesi adóhivatalhoz.

— **Előleptetés.** A pénzügyminiszter Dr Tamás Balint székelyudvarhelyi pénzügyi főgalmazót a helybeli pénzügyigazgatásnál való meghagyása mellett, pénzügyi segédtitkárnak léptette elő.

— **Az oklándi kaszinó** évi rendes közgyűlését saját helyiségében 1911. évi január 14-en d. u. 4 órakor tartja meg, melyre a kaszinó tagjait tisztelettel meghívjuk. Oklánd, 1910. december 27-én. Pál Ferenc elnök. Borbáth Zoltán titkár.

— **A farsang** — régi szokás szerint — holnap, vizkereszt napján veszi kezdetét. Az idén elég hosszú lesz; hét egész héig és öt napig tart a farsang. Ezalatt bőven lehet mulatni.

— **Rokkant- és nyugdíjgyuleti ülés.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyuleti székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztára minap tartotta meg választmányi ülését Duka András elnök vezetése mellett. Az ülésen még Benedek Géza pénztárnok, Biró István ellenőr, Bodrogi István és Ambrus Pál vál. tagok vettek részt. Jegyzőkönyvek hitelesítése után, a pénztárnok tette meg jelentését, mely szerint a decemberi bevétel 180 K. 58 f, a tagok száma 156, különlap 737 K. 37 f, Solymossy Endréné Kádas Vilma alapítvány 43 K. 63 f. Az 1911. évi közgyűlés határnapját március 19-ikére tűzték ki. Az alamóri ref. templomra 4 K. 20 fillért gyűjtöttek. Majd pedig a január havára tervezett mulatság ügyét napirendről levéve, elhatározták, hogy a nyár folyamán rendeznek mulatságot a külön-alap javára. Az elnök meleg hangu szavakban köszönte meg a választmány mult évi támogatását és kérés-ügybizalmukat a jövőre is. Erre a pénztárnok válaszolt; kiemelve az elnök odaadó fáradozásait.

— **Az Egyesült Államok népessége.** Az Egyesült Államokban is most, az elmúlt évben volt a népszámlálás. E szerint a tulajdonképeni Egyesült Államok népessége 1910-ben 91.972,266, 1900-ban pedig 75.994,575 volt, tehát a szaporodás tíz év alatt 15 millió 977,691 lélek. Ha pedig Alaska, Hanai és Porto-Rico népességét is ide számítjuk, akkor a tekintélyes számok így alakulnak: 1910-ben 93.402,151, 1900-ban 77.256,521 és a szaporodás tíz év alatt 16.145,630 lélek.

— **Hat kiskoru gyermek** édes anyá nélkül maradt. Vizkeresztkor ház-szentelés helyett temetésre megy a pap; öröm helyett a legmélyebb szomorúság költözött a csendes, özvegyi portára. Meghalt az édes anya épen akkor, midőn leginkább szükséges volna az anyai melengető kebelre, jóra intő szóra. — Özvegy Walter Vilmosné szül. Valentsik Julia életének 45-ik, özvegyiségének 4-ik évében, hosszas szenvedés után, a halotti szent-

ségek ájtatos felvételével, e hó 3-án éjjel 12 órakor megszűnt élni. Halála városi temető mély részétet keltett. Temetése holnap (vizeskereszt napján) d. u. 2 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint a ref. temetőben levő családi sírkertbe történik meg. Halálát hat kiskorú gyermek szívzszakgatva siratja.

— **Kereskedők és iparosok aggkori biztosítása.** A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara december 28-án tartott teljes ülésében a kereskedők és iparosok aggkori és munkaképtelenség esetére való ellátásának az állam közreműködése mellett leendő intézményes megvalósítására 20,000 koronás alapot szavazott meg. A kamara elhatározta továbbá, hogy fölkéri a kormányt, hogy ez intézmény mielőbb való megvalósítása vegett törvényjavaslatot készítsen s azt a törvényhozás által szavaztassa meg.

— **Hitelszövetkezetek.** A X. Katholikus Nagygyűlés határozatának végrehajtásaként az Országos Katholikus Szövetség a keresztény hitelszövetkezetek alakítására és központi szervezésére vonatkozólag a múlt héten felhívást bocsátott ki. Ezzel ismét egy lépéssel haladt előre a szövetkezeti mozgalom, mit a Szövetség már évekkal ezelőtt megindított, amelynek érdekében már eddig is eredménnyel működött.

— **Simkovits tánciskolája.** Simkovits József okleveles táncitanító a héten városunkban volt és látogatást tett az egyes tanintézetek vezetőinél, kik mindnyájan szívélyesen fogadják a közbizalomra évek óta becsületes eljárásaival részolgált táncitanítót. Simkovits e hó 17-én nyitja meg tánciskoláját Székelyudvarhelyt, a Budapest szálló színháztermében.

— **Az első gőzgép.** Emlékezetes Ferenc, osztrák császár mondása, a ki a vasut ellen azt hozta fel, hogy ő a vetéseket elégetni nem engedni meg. A gőzgép azonban már sokkal korábban ismeretes volt nálunk, Magyarországon. Az első 1721-ben állították fel és pedig Ujbányán, Potter, durhant mester. A gépet az ujbányai bányaműveknél vizemelésre használták. Ez a gép két éven át volt üzemben és Anglián kívül az első volt, a mely ipari célokra szolgált.

— **A Munkásbiztosító hétnapos járulék szedése.** Az országos munkásbiztosító pénztár legutóbbi közgyűlése tudvalevőleg titkos szavazás után 296 szavazattal 83 ellen úgy határozott, hogy a fölmerült és a közel jövőben nagyobb mérvben várható hiányok fedezése céljából a hét napos betegsegélyezési járulék szedését rendeli el országszerte. Ezen közgyűlési határozat végrehajtásaként az országos pénztár most köriratilag értesíti a helyi pénztárakat, hogy a hét napos járulék szedésének rendszerét 1911. évi január hó 1-én kezdődő hatállyal életbe lépteti és fölhívja a pénztárakat, hogy a január havi járulékokat már e szerint a rendszer szerint számítsák ki és szedjék be.

— **A házinyultenyésztők országos szövetsége** a husdrágaság alkalmából köriratban hívja föl a közönség figyelmét a házinyultenyésztés hasznára. A tenyésztők nemcsak saját busszükségletét fedezheti a nagy szaporaságú házinyullal, hanem gazdasági mellettként folytatva, szép jövedelemre is tehet szert. Fenti szövetség minden érdeklődőnek ingyen fölvilágosítással szolgál ebben az ügyben. Ingyen megküldi minden érdeklődőnek: Házinyultenyésztő című könyvecskéjét, melyből a házinyultenyésztést megtanulhatjuk, és a Házinyultenyésztés és Értékesítés című hivatalos szaklapjának mutatványszámát, a mely minden tenyésztőnek szükséges tennivalókat közöl. Csillaghegyi háromszáz rekeszes nyultelepét minden érdeklődő megtekintheti. Mérsékelt áron ad bárkinek jó tenyészanyagot, sőt vagyontala-

noknak teljesen ingyen. Megveszi a termelt husnyulakat; házinyulhúst árusít a székesfőváros középponti vásárcsarnokában; gereznákat kido'goz és értékesít.

— **A helybeli oltáregylet** vasárnap, e hó 8-án a délután tartandó vecsernye után ülést tart az irgalmas nővérek zárdájában.

— **Gyönyörű ajándékot** ad minden előfizetőjének a BUDAPEST, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt hivatalos lapja az idén is. Magyarország Nagyasszonyaival foglalkozik az idei albuma, mely egy tartalom, mint kiállítás tekintetében a könyvpiac egyik legértékesebb és legdiszesebb darabja lesz. Rendkívül érdekes a karacsonyi száma és a BUDAPEST dacára, hogy úgy terjedeleme, mint belső értéke versenyez a legnagyobb lapokkal is, a legolcsóbb napilap. Értésítései elsőrangúak, szerkesztősége kiváló erőkből van összeválogatva s a legnevesebb publicisták sorakoznak köréje, élükön Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróffal. Tárcait regényeit is az irodalom kitünőségei írják. Mindez megmagyarázza és igazolja, hogy a Budapest a legterjedelmesebb és legkedveltebb napilap.

— **A magánfogyasztás céljából leő t állatok husának kimérése.** A husvizsgálat tárgyában kiadott földmívelésügyi miniszteriumi rendelet végrehajtása során ismételen felmerült az a kérdés vajjon megengedhető-e a magánfogyasztás céljából leő t sertések, juhok és kecskék felesleges husát utóbb közfogyasztásra is bocsátani. E kérdésre nézve tudomás és alkalmazkodás vegett a következőket jegyzi meg a földmívelésügyi miniszter: A husvizsgálat tárgyában kiadott 54,300—908 számú rendelet 93. §-ának azon határozománya, mely szerint emberi élelemre csak olyan állat husa, vére, zsirja és zsigere árusítható, mely ezen szabályrendelet következményei szerint vágatott le és vizsgáltatott meg, kétségtelenné teszi, hogy a magánháztartás körében való fogyasztás céljából leszurt sertések, juhok és kecskék husának és húskezesítményeinek magában a háztartásban nem szükség, is, mennyisége csak abban az esetben bocsátható áruban, ha azok úgy élő állapotban, valamint leölés után szabályszerűen megvizsgáltatnak és egészségesekeknek találatnak.

— **Must cukrozása.** Kérdés merült föl, hogy az 1908. évi XLVII. törvényeknek a must cukrozására vonatkozó rendelkezései kiterjednek-e a saját használatra szánt must cukrozására is. A földmívelésügyi miniszter kimondotta, hogy az idézett törvény a rendelkezései alá eső italok előállítására és kezelésére nézve megállapított szabályok tekintetében, a törköly-bort kivéve, a többi italoknál sehol sem tesz különbséget aszerint, hogy az illető ital saját szükségleteire, házfogyasztásra, vagy forgalombahozatal céljából készül-e. A törvénynek a must cukrozására vonatkozó rendelkezései tehát mind a forgalombahozatalra, mind a saját használatra szánt mustra nézve egyaránt kiterjednek.

— **Egy kiló marhabús 1 K 20 fillér** Balassy Ignác mézszárszékében Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca, az ipariskola mellett.

Közönség köréből.*

T. Szerkesztő Ur!

A „Székely-Udvarhely“ című lap múlt évi 101. számában közzétett nagygalambfalvi körjegyző választásról szóló hírlapi közleményre — mivel abban személyem is érintve van — az igazság érdekében az alábbiakban válaszolok:

Cikkirónak azon kijelentése, hogy Dr

* E rovatban helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak a beküldő felelősségére. Szerk.

Pálffy Jenő főszolgabíró Ur nekem azt mondta volna, hogy „ő Godra Mihályt akarja jegyzőnek“ nem felel meg a valóságnak, mert nevezett Főszolgabíró Ur nevet nem említett, csak azt jelentette ki, hogy többen pályáztak ez állásra, kik közül a hatóság által arra legérdemesebbnek tartott pályázót ajánlja megválasztani. Godra urról szó nem lévén, magam ilyen kijelentést, hogy: „Nekünk holmi Godra-féle embereket egyáltalán ne tukmáljon a nyakunkra“, eo ipso nem tehettem, mert én akkor még nem voltam abban a szerencsés helyzetben, hogy Godra Urat ismerem volna még csak hírből sem, s így még kevésbé vindikálhattam volna magamnak azt a jogot, hogy ilyen kijelentésre képes legyek.

Ez másképp történt Argus Uram! Tudniillik X Ur, ki Bartos N. pályázó-jegyző érdekében korteskedett, minden választóhoz elvitte jelöltjét, kinek csaknem minden választó ígéretet tett, hogy rászavaz választáskor. Pár nap múlva állítólag azért, mert korteskedés esetleg megválasztatása dija címén nem volt hajlandó X. Urnak lányát feleségül venni, illetőleg erre ígéretet tenni, a kortes Ur Bartos jelölt ellen fordult, akit szivbajos, ideges embernek tüntetett fel. Most Marosi pályázó jegyzőt vette pártfogása alá, akivel ép úgy eljár a választókhöz, mint az előbbivel s tán kilátásai biztosabbak voltak a kitűzött cél elérésében, mert mellette utolsó percig kitartott.

E körülmény a választókat két pártra osztotta; az egyik párt attól tartott, hogy községünkben a közigazgatást egymás között rokonsági viszonyban álló-egyének képviselik míg a másik párt szavát adván Bartos pályázó jegyzőnek, mellette foglalt állást. Megjegyzem kialakult többsége nem volt egyik pártnak sem.

Ily körülmények közt én, mint tanító-ember, a békés kibontakozás útját keresvén, egyik párthoz sem csatlakoztam; hanem én hozzám csatlakoztak azon képviselőtestületi tagok, akik tanácskozássra benn maradtak a teremben s egyhangulag leszavaztak. Tehát itt nem lehetett hivatalos presszióról szó, s a mennyiben politika volt, az a helyi politikában rejlett.

Végül arra a sajnálatos körülményre kell áttérjek, hogy cikkiró a jegyzőválasztás ügyét még család és anyagi helyzetem feltüntetésével is kapcsolatba hozza, ami igazán korlátoltságáról tesz bizonyosságot. Tudja-e cikkiró Ur, hogy ez a legnagyobb foku indiscretio!

Most megfelelek arra is: Igaz, hogy nekem földbirtokom van, ami elég szépen jövedelmez, de ezen kívül igazgató-tanító és kántor is vagyok, két motoros málmom és egy cséplőberendezésem is van s így évi jövedelemem a földbirtokon kívül 7,500 korona. Tehát, ha nagyobb arányú üzleti befektetésem miatt adósságom is van, évi jövedelememből azt nyugodtan törleszthetem, annélkül, hogy bekövetkezheto anyagi zavaroktól tartanék.

Ezen jövedelmeket állásom és üzleti befektetésem után bárhol megkapom nemcsak Nagygalambfalván, s földbirtokom bérlete akkor is felér a házi kezelés melletti nettó jövedelemmel.

Befejezésül figyelmébe ajánlom azt az igazi magyar közmondást, hogy: „Minden ember saját háza előtt seperjen.“

Beke Albert

áll. isk. ig.-tan., községi képviselő.

— **Egy kopókutya** Telekfalva község határán elveszett. Megtalálójá 10 K jutalomban részesül. Ismertető jele: hasított orru, fekete szügyén fehér folttal, him. Orbán Ferenc, Telekfalva.

Vendégfogadó!

A jó hírű Koronkay-féle Hungária vendégfogadóban Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 22. sz. alatt kitűnő étkezés, borok, kőbányai sör és tiszta szobák állanak mindenkor rendelkezésre. Vidéki papok, tanítók és jegyzők találkozó helye. Kocsiszin és istálló díjtalanul. Jó bánásmód és pontos kiszolgálásért szavazol: **Barkóczy Albert**, vendéglős.

B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Ki a Yes-Oui-Si

című lapot megrendeli, játszva — minden megerőltetés nélkül és önállóan az **angol** és **francia** nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ára negyedévre 1—1 kiadásra csak 3 K. Kiadóhivatala Budapest, VI. Andrassy-ut 97. sz. a „Székely-Udvarhely”-re való hivalkozással mutatványszámot szívesen küld bárhova.

1848 eredeti francia angol, és amerikai toalettmódtól közöl a **BUDAPESTI BAZAR** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona**. Ingyenes mutatványszámot küld a „**BUDAPESTI BAZAR**” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazar-ház.)

Bélyegzők

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállítanak **Betegh Pál** könyv- és papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Zempléni Árpád

író, a Petőfi Társaság tagjának a következő művei kaphatók:

Uj versek (1893—1897). Negyedik kiadás. Budapest, 1898. Franke Pál bizománya. Terjedelme 8 iv; ára 1 K.

Válogatott versei. (1884—1892 1897.) Budapest, Franke Pál bizománya. Terjedelme 18 iv; ára füzve 2 K, diszkötésben 5 K.

Didó. Verses lírai regény. Tóth István négy szoborképével. Második kiadás. Budapest, 1901. Terjedelme 12 és fél iv; ára füzve 2 K, magyar stíli diszkötésben 3 K.

Washington, Pályadíjnyertes óda 1906

Bosszú. Osztályk hísi ének. A Kisfaludy-Társaság 1907. évi Buljovszky díjával jutalmazott kisebb elbeszélő költemény. Második kiadás; ára 1 K.

Istár és Gilgamesz. Babiloni regé. Budapest, 1910; ára 1 K.

Turáni Dalok. (1900—1910) Mondai és történelmi hősenek. Budapest, 1910. Terjedelme 16 iv; ára füzve 5 K, stilszerű diszkötésben 8 K.

Mind ezek együttesen, és külön-külön is megrendelhetők a szerzőnél (Budapest, IV. Bástya-u. 11. sz. alatt) a pénz előleges beküldésével vagy utánvét mellett.

Kis emberek. Elbeszélések. Valtér Ernő kiadása. Budapest, 1899. Terjedelme 10 iv; ára 1 K.

Köhögés

rekedség, hurut és nyalkás-ság, görcs és hőkhurut ellen ne vegyenek semmi egyebet, mint csakis a :: ::

KAISER-féle

mel-karamellákat a „három fenyővel”

5900

közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánzók által a biztos eredményt hozó.

Csomagban 20 és 40 f-ért. Dobozban kapható 6 f-ért. Kapható gyógyszerárak és droguerákban, valamint **Zsethegy János** gyógyszerésznél Honorátsz.-márton községben

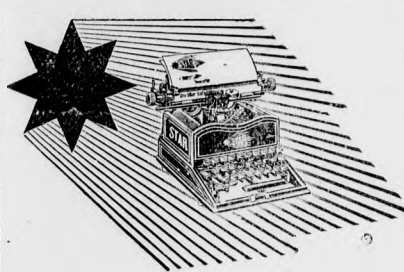
DISZMUNKÁK

őzv. Mihálovits Béláné főgimn. tanárné bár-
:: :: :: minemü :: :: ::

himzéseket,

igy: monogramokat és arany himzést, tüfestést, templomi oltarterítőket stb. elvállalás a legkényesebb izlésnek is megfelelően elkészíti. Naponta rendes elméleti és gyakorlati ének, zongora tanítást tart, a melyekre a tanulóknak FIUK vagy LEÁ-
:: NYOK bármikor ::

SZÉKELYUDVARHELYT PETŐFI-UTCA 31. SZ. ALATTI LAKÁSÁN JELENTKEZHETNEK

Legszébben ír a **STAR-írógép**

Ára legolcsóbb, mert csak

450 K-ba kerül

FARAGÓ TESTVÉREK

a STAR-írógépek képviselője.

BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 17.

Részlettízítésre is. Kérjen prospektust.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48 as függetlenségi lap, Udvarhely megye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emle **Adria Rákóczy Szt-István Szepesi** len legjobb magyar gyártmányú diszleveledpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász- 20-fele helybeli felvétel, leveledpapírosok stb. **Képes levelezőlapok** Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle kész nyomtatványok, u. m. községi, körjegyzői, szolgabiroisági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATO- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, sulyu és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógép-papírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrő-papírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemez-papírok minden sulyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegy-füzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klozet-papírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegy-tárcák Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények okmány és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Aeélirótollak, röntollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. Ironok, fekete, színes és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Dalgó-sipok és szarvák. Monogrammok fehéremű és leveledpapírrajzokra. Kézi nyomda. Különféle bélyegzők, pecsétnyomok, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdeszkalapácsok gyári áron.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltollak, itató-deszkák, olaj-szefesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zseb-tintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézők, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyeg-szegek, kapcsok stb.